

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 20.04.1966, sp. zn. 8 Tz 19/66, ECLI:CZ:NS:1966:8.TZ.19.1966.1

Číslo: 35/1966

Právní věta: Dokonanie trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. predpokladá, že na majetku v socialistickom vlastníctve skutočne vznikla škoda tým, že páchatel zmaril uplatnenie, vymáhanie alebo uspokojenie pohľadávky proti dlžníkovi, ktorý nie je socialistickou organizáciou. Škodou je tu výška pohľadávky, ktorá v dôsledku páchatelovej machinácie nemohla byť uplatnená, vymáhaná, alebo uspokojená. Ak dôjde k odhaleniu páchatelovej machinácie ešte pred tým, než zanikla možnosť socialistickej organizácie uplatniť, vymáhať alebo uspokojiť pohľadávku voči dlžníkovi, nedošlo tým ku škode v zmysle § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. a teda ani k dokonaniu tohto trestného činu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 20.04.1966

Spisová značka: 8 Tz 19/66

Číslo rozhodnutí: 35

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Poškodzování majetku v socialistickém vlastnictví, Trestný čin dokonaný

Předpisy: 140/1961 Sb. § 136 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 35/1966 sb. rozh.

Dokonanie trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. predpokladá, že na majetku v socialistickom vlastníctve skutočne vznikla škoda tým, že páchatel zmaril uplatnenie, vymáhanie alebo uspokojenie pohľadávky proti dlžníkovi, ktorý nie je socialistickou organizáciou. Škodou je tu výška pohľadávky, ktorá v dôsledku páchatelovej machinácie nemohla byť uplatnená, vymáhaná, alebo uspokojená. Ak dôjde k odhaleniu páchatelovej machinácie ešte pred tým, než zanikla možnosť socialistickej organizácie uplatniť, vymáhať alebo uspokojiť pohľadávku voči dlžníkovi, nedošlo tým ku škode v zmysle § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. a teda ani k dokonaniu tohto trestného činu.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 20. 4. 1966 - [8 Tz 19/66](#).)

Rozsudkom okresného súdu v Komárne z 18. decembra 1964 sp. zn. 1 T 183/64 bola obvinená

uznaná vinnou trestným činom poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 136 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a) tr. zák., že ako hmotne zodpovedná vedúca predajne Jednota LSD pri kontrolno-fyzickej inventúre vykonanej na tejto predajni v dňoch 29. – 30. novembra 1961 nezaťažila sa hodnotou tovaru ňou prevzatého 28. novembra 1961 v cene 21 005,20 Kčs a túto skutočnosť úmyselne zamlčala, ďalej pri kontrolno-fyzickej inventúre vykonanej na tejto predajni v dňoch 10. –

11. mája 1962 nezaťažila sa hodnotou tovaru ňou prevzatého 6. mája 1962 v cene 25 101,40 Kčs a túto skutočnosť tiež úmyselne zamlčala a v októbri 1962 z faktúrovanej hodnoty tovaru dodaného pre Poľnohospodársku učňovskú školu tovar v hodnote 2950 Kčs nedodala a pri kontrolno-fyzickej inventúre túto skutočnosť úmyselne zamlčala a tým úmyselne spôsobila škodu Jednote LSD vo výške 25 101,40 Kčs.

Za to jej bola podľa § 136 odst. 2 tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 (dvoch) rokov nepodmienečne a podľa § 49 odst. 1 tr. zák. trest zákazu činnosti vykonávať funkciu hmotne zodpovednej vedúcej v sektore socialistického obchodu na dva roky. Podľa § 228 odst. 1 tr. por. bola obvinená zaviazaná nahradiť Jednote LSD škodu vo výške 25 101,40 Kčs a so zvyškom nároku na náhradu škody bola poškodená strana odkázaná na konanie vo veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie len obvinená.

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 22. januára 1965 sp. zn. 6 To 384/64 bol podľa § 258 odst. 1 písm. b), e), f) a § 259 odst. 3 tr. por. rozsudok okresného súdu zrušený v celom rozsahu a obvinená bola uznaná vinnou trestným činom poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 136 odst. 1 písm. b) odst. 2 písm. a) tr. zák. preto, že ako hmotne zodpovedná vedúca predajne Jednoty LSD pri inventúre, konanej v dňoch 29. – 30. novembra 1961 nezaťažila sa hodnotou ňou 28. novembra 1961 prevzatého tovaru vo výške 21 005,20 Kčs a túto skutočnosť pracovníkom vykonávajúcim inventúru úmyselne zamlčala a pri inventúre v dňoch 10. –

11. mája 1962 nezaťažila sa hodnotou ňou 6. V. 1962 prevzatého tovaru vo výške 25 101,40 Kčs a túto skutočnosť pracovníkom, vykonávajúcim inventúru tiež úmyselne zamlčala.

Pri odovzdávajúcej inventúre, konanej v dňoch 5. – 6. októbra 1962 bolo na predajni vyčíslené manko prevyšujúce 50 000,- Kčs, a obvinená, ktorá o manku už skôr vedela, vyššie rozvedenými machináciami sa snažila aspoň zčasti zmať jeho vymáhanie. Takýmto spôsobom zakryla manko dovedna vo výške 46 106,60 Kčs.

Zato bola podľa § 136 odst. 2 tr. zák. odsúdená na bezpodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov a podľa § 49 odst. 1 tr. zák. na trest zákazu činnosti vykonávať funkciu hmotne zodpovednej vedúcej v socialistickom obchode na dobu 2 rokov.

Podľa § 228 odst. 1 tr. por. bola ďalej zaviazaná zaplatiť Jednote LSD škodu vo výške 38 606,60 Kčs. So zvyškom nároku na náhradu škody bola poškodená strana odkázaná na konanie vo veciach občianskoprávných.

Na sťažnosť pre porušenie zákona, podanú predsedom Najvyššieho súdu zrušil Najvyšší súd rozsudok krajského i okresného súdu a okresnému súdu prikázal, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Krajský súd len na základe neúplného hodnotenia vykonaných dôkazov dospel k záveru, že obvinená machináciami v rozsudku rozvedenými zakryla manko vo výške dovedna 46 106,60 Kčs. Pochybenie krajského súdu spočíva najmä v tom, že nedostatočne hodnotil dôkaz vypočítaním znalca Z. Z výpovedí tohto znalca vyplýva, že schodok z novembra 1951 vo výške 21 005,20 Kčs je už zahrnutý v schodku

z mája 1962 vo výške 25 101,40 Kčs, takže tieto schodky nebolo možné sčítať. Tento záver znalca je v súlade s ďalšími vykonanými dôkazmi, podľa ktorých sa obvinená po fyzickej inventúre, vykonanej v novembri 1961 dodatočne faktúrami v hodnote 21 005,20 Kčs zaťažila.

Nie je však možno súhlasiť ani s ďalším záverom krajského súdu, že hore rozvedeným konaním obvinenej spôsobená na majetku Jednota LSD majetková škoda, na náhradu ktorej bola obvinená zaviazaná, po odpočítaní sumy 7500,- Kčs, ktorú obvinená uhradila už behom trestného konania.

Podľa § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. naplní znaky dokonaneého trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve, kto na majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve, spôsobí úmyselne škodu tým, že nekalým konaním zmarí uplatnenie, vymáhanie, alebo uspokojenie pohľadávky proti dlžníkovi, ktorý nie je socialistickou organizáciou.

Dokonanie trestného činu podľa § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. predpokladá, že na majetku v socialistickom vlastníctve skutočne vznikne škoda tým, že páchatel zmaril uplatnenie, vymáhanie, alebo uspokojenie pohľadávky proti dlžníkovi, ktorý nie je socialistickou organizáciou. Škodou je tu výška pohľadávky, ktorá v dôsledku páchatelovej machinácie nemohla byť uplatnená, vymáhaná alebo uspokojená. Ak dôjde k odhaleniu páchatelovej machinácie ešte predtým, než zanikla možnosť socialistickej organizácie uplatniť, vymáhať alebo uspokojiť pohľadávku voči dlžníkovi, nedošlo tým ku škode v zmysle § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. a teda ani k dokonaniu tohto trestného činu.

Obvinená ako hmotne zodpovedná vedúca predajne Jednoty LSD zodpovedá za náhradu škody, vzniklú na predajni, pokiaľ nepreukáže, že škodu nezavinila. Schodok, ktorý sa však obvinená snažila zakryť, vznikol už pred hore rozvedenými machináciami obvinenej, pričom ani príčiny tohto schodku neboli podľa vykonaných dôkazov zistené. Keďže machinácie obvinenej, rozvedené v rozsudku krajského súdu boli včas zistené, nedošlo k zmareniu pohľadávky Jednoty voči obvinenej z titulu jej hmotnej zodpovednosti za hospodárenie predajne a preto ani nedošlo k dokonaniu trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 136 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm., a) tr. zák. a k spôsobeniu škody na majetku Jednoty, ktorú má na mysli ustanovenie § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák.

I pri skutkových zisteniach okresného a krajského súdu naplnila obvinená len znaky pokusu trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 8 odst. 1, § 136 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a) tr. zák. a nie dokonaneého trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 136 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a) tr. zák.

V dôsledku toho je tiež vadný výrok o povinnosti obvinenej zaplatiť LSD škodu vo výške 38 606,60 Kčs, keďže trestným činom, ktorým bola obvinená uznaná vinnou, táto škoda spôsobená nebola a schodok vznikol už skôr. Tento nedostatok je tým závažnejší, že rozsudok krajského súdu zisťuje, že príčiny schodku neboli zisťované a že nie je možno vyvodiť, že by tento schodok bol obvinenou zavinený úmyselne alebo z nedbanlivosti. Podľa tohto zistenia je obvinená zodpovedná za vzniklý schodok len z titulu uzavretia zmluvy o hmotnej zodpovednosti, teda z titulu, z ktorého nie je možno priznať poškodenému náhradu škody v trestnom

Obvinená ako hmotne zodpovedná vedúca predajne Jednoty LSD, zodpovedá za náhradu škody, vzniklú na predajni, pokiaľ nepreukáže, že škodu nezavinila. Schodok, ktorý sa však obvinená snažila zakryť, vznikol už pred hore rozvedenými machináciami obvinenej, pričom ani príčiny tohto schodku neboli podľa vykonaných dôkazov zistené. Keďže machinácie obvinenej, rozvedené v rozsudku krajského súdu boli včas zistené, nedošlo k zmareniu pohľadávky Jednoty voči obvinenej z titulu jej hmotnej zodpovednosti za hospodárenie predajne a preto ani nedošlo k dokonaniu trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 136 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a) tr. zák. a k spôsobeniu škody na majetku Jednoty, ktorú má na mysli ustanovenie § 136 odst. 1 písm. b)

tr. zák.

I pri skutkových zisteniach okresného a krajského súdu naplnila obvinená len znaky pokusu trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 8 odst. 1, § 136 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a) tr. zák. a nie dokonaného trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 136 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a) tr. zák.

V dôsledku toho je tiež vadný výrok o povinnosti obvinenej zaplatiť LSD škodu vo výške 38 606,60 Kčs, keďže trestným činom, ktorým bola obvinená uznaná vinnou, táto škoda spôsobená nebola a schodok vznikol už skôr. Tento nedostatok je tým závažnejší, že rozsudok krajského súdu zisťuje, že príčiny schodku neboli zisťované a že nie je možno vyvodiť, že by tento schodok bol obvinenou zavinený úmyselne, alebo z nedbanlivosti. Podľa tohto zistenia je obvinená zodpovedná za vzniklý schodok len z titulu uzavretia zmluvy o hmotnej zodpovednosti, teda z titulu, z ktorého nie je možno priznať poškodenému náhradu škody v trestnom konaní. Tým bolo obvinenej tiež znemožnené uplatňovať prípadné spoluzavinenie poškodenej strany, eventuálne tzv. objektívne príčiny, ktoré prípadne mohli mať vplyv na vznik manka.

Najvyšší súd preto vyslovil, že napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Bratislave a v konaní mu predchádzajúcom bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 odst. 6 a § 228 odst. 1 tr. por., ako aj v ustanovení § 136 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a) tr. zák., tento rozsudok zrušil, zrušil tiež rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil vec Okresnému súdu v Komárne, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.